

Πελώριοι μονολιθικοί κίονες (πεσσοί) μεταφέρθηκαν από την Εύβοια, την Αθήνα και από αρχαίους ναούς της Συρίας, της Αιγύπτου, της Εφέσου και των Δελφών, για το κτίσιμο της Αγ. Σοφίας.

Αγία Σοφία το **κάλλος** που της άξιζε. Ο Ιουστινιανός ενδιαφερόταν τόσο πολύ για το έργο, ώστε βρισκόταν κάθε μέρα κοντά στους τεχνίτες, ενισχύοντας με πολλά δώρα και χρήματα τη σκληρή εργασία τους. Ο ναός ολοκληρώθηκε τελικά σε λιγότερο από έξι χρόνια. Τα εγκαίνια έγιναν με μεγαλοπρέπεια από τον Πατριάρχη Επιφάνιο στις 27 Δεκεμβρίου του 537 μ.Χ. Ο Ιουστινιανός, μάλιστα, συγκρίνοντας τον ναό της Αγίας Σοφίας με τον ξακουστό **ναό του Σολομώντα**, σήκωσε τα χέρια του και είπε: «Μεγάλη η δόξα του Κυρίου και Θεού μας, που με αξίωσε να φτιάξω αυτό το έργο. Ω Σολομώντα! σε νίκησα».

Ο μεγαλοπρεπής τρούλος

Ο τύπος του ναού της Αγίας Σοφίας είναι βασιλική με τρούλο και χωρίζεται σε τρία **κλίτη**. Στο μεσαίο κλίτος, τέσσερις πελώριοι **πεσσοί** στηρίζουν τέσσερα μεγάλα τόξα. Επάνω τους στηρίζεται ο μεγαλοπρεπής τρούλος, ενώ μέσα από τα 40 παράθυρα της βάσης του, το φως σκορπίζεται **άπλετο** στο εσωτερικό του ναού.

Πρόσωπα και γεγονότα που συνδέθηκαν με την ιστορία του ναού – Οι σημερινές προσπάθειες αποκατάστασής του

Το πέρασμα του χρόνου, καθώς και οι συχνοί σεισμοί στην περιοχή, προκαλούσαν ζημιές στο ναό, μα οι διάδοχοι του Ιουστινιανού φρόντιζαν συνεχώς να συντηρούν την Αγία Σοφία με τον καλύτερο τρόπο. Το 1204, όμως, όταν οι Φράγκοι κατέκτησαν την Κωνσταντινούπολη, προκάλεσαν στο ναό μεγάλες καταστροφές. Από το 1453, που η Κωνσταντινούπολη έπεσε στα χέρια των Τούρκων, η Αγία Σοφία μετατράπηκε σε τζαμί. Το 1934 με απόφαση του τουρκικού υπουργικού συμβουλίου, ο ναός μετατράπηκε σε μουσείο. Στις ημέρες μας έχει εκδηλωθεί διεθνές ενδιαφέρον και έχουν αρχίσει οι εργασίες για τη συντήρηση και αποκατάσταση του ναού, ώστε να αναδειχθούν οι ανεκτίμητοι θησαυροί του.

Η Αγία Σοφία είναι το σύμβολο του Χριστιανισμού και φιλοξενεί τις προσευχές, τις ευχαριστίες και τα αιτήματα των χιλιάδων προσκυνητών της απ' όλο τον κόσμο. Παραμένει μέχρι και σήμερα το μεγαλύτερο σε σημασία μνημείο του ορθόδοξου χριστιανικού πολιτισμού, συνδέοντας με άσβηστες μνήμες τη βυζαντινή με τη σύγχρονη ιστορία.

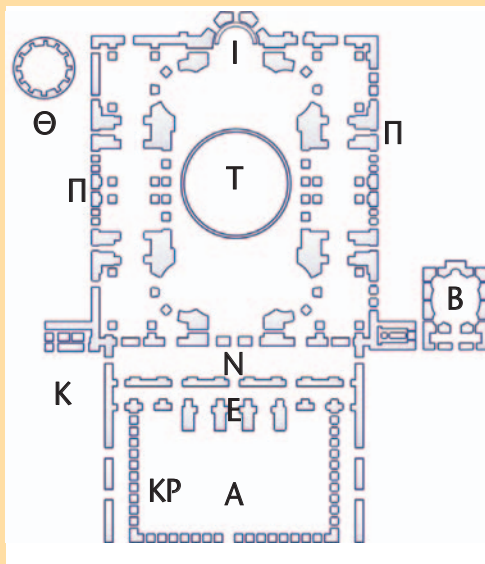

Αποψη του μεσαίου κλίτους της Αγίας Σοφίας, με τον μεγαλοπρεπή τρούλο. Διακρίνονται τα 2 από τα 4 λοφία που τον συγκρατούν.

Εργασίες

1. Αντιστοιχίζουμε στην κάτοψη της Αγίας Σοφίας τα γράμματα με τα μέρη του ναού.

- A : αίθριο-προαύλιο •
- E : εξωνάρθηκας •
- N : νάρθηκας •
- B : βαπτιστήριο •
- Θ : θησαυροφυλάκιο •
- T : τρούλος •
- I : ιερό •
- Π : πεσσοί •
- Κρ : Κρήνη με την επιγραφή
«Νίψον ανομήματα...» •

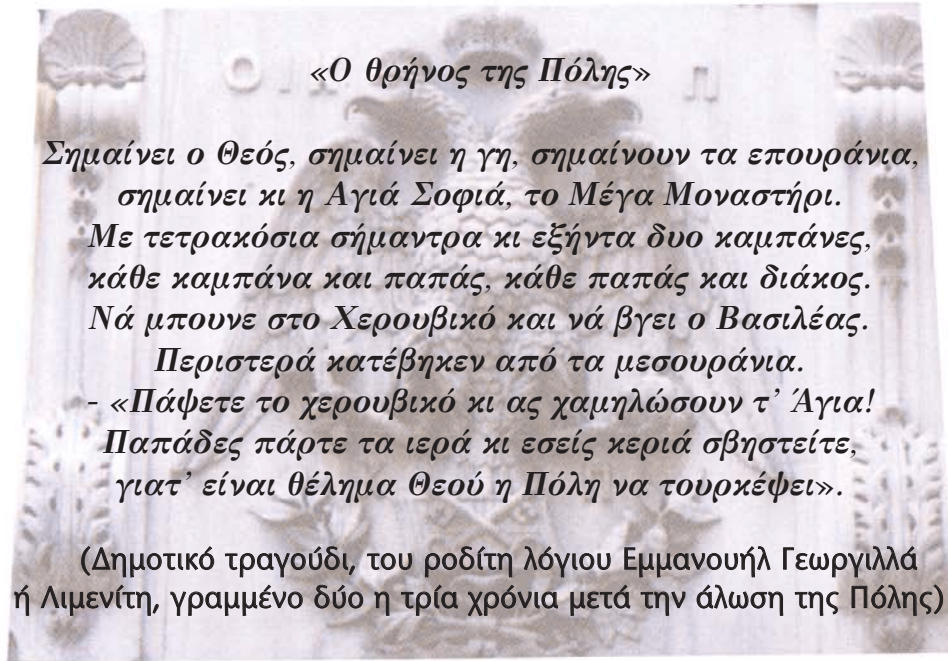

2. Συλλέγουμε από το διαδίκτυο στοιχεία, που αφορούν στην αρχιτεκτονική (φωτογραφίες, αρχιτεκτονικές πληροφορίες, σχέδια), στην ιστορία, στη γεωγραφική θέση, στους μύθους και τις παραδόσεις που συνδέονται με τον ναό της Αγ. Σοφίας. Γιατί πιστεύετε ότι ο ναός αυτός έχει ξεχωριστή θέση στις καρδιές και τη συνείδηση των Ορθόδοξων χριστιανών;

3. Κατασκευάζουμε κι εμείς ένα ψηφιδωτό με θέμα τα μέρη του ναού της Αγίας Σοφίας (πεσσοί, τρούλος, λοφία, κρήνη) ή την κάτοψή του, από μικρά κομμάτια χαρτί, πλαστελίνη, χάντρες ή μικρές πέτρες (ψηφίδες).

Ήξερες ότι...

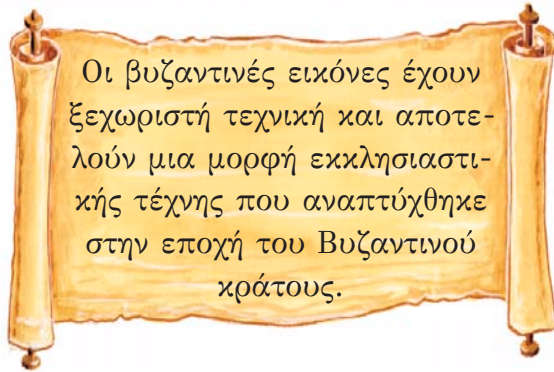
- Η επιφάνεια της Αγίας Σοφίας μαζί με τον νάρθηκα είναι 7.570 τμ., η τέταρτη σε μέγεθος στον κόσμο.
- Ο μεγαλοπρεπής τρούλος της έχει 55,6 μέτρα ύψος και διάμετρο 32μ.
- Ξοδεύτηκαν 6.200 κιλά χρυσού για όλο το οικοδόμημα.
- Ο ναός του Αγίου Πέτρου στη Ρώμη χρειάστηκε 150 χρόνια για να ολοκληρωθεί, ενώ η Αγία Σοφία 5 χρόνια και 11 μήνες.
- Ο ασβέστης ζυμωνόταν με λάδι αντί για νερό, ώστε το κτίσμα να γίνει πιο ανθεκτικό και η βροχή και η υγρασία να μην περνούν στο εσωτερικό του.
- Η πίεση που ασκούν οι πεσσοί, οι θόλοι, οι τοίχοι κ.λπ. επάνω στο βράχο όπου ο ναός είναι θεμελιωμένος, είναι ίση με 105 τόνους ανά τετραγωνικό μέτρο!
- Οι οπλές του αλόγου του Μωάμεθ έχουν αφήσει τα σημάδια τους στις κολώνες του ναού, διότι το άλογο πατούσε στα πτώματα των χριστιανών που κατέφυγαν στην Αγία Σοφία για να γλιτώσουν από τη σφαγή του 1453.
- Απέναντι από την Αγία Σοφία υπάρχει το «μπλε τζαμί» του σουλτάνου Αχμέτ του Α', που φιλοδοξία του ήταν να ξεπεράσει σε μεγαλείο την Αγία Σοφία. Ο ίδιος, ωστόσο, παραδέχτηκε ότι δεν τα κατάφερε.

Επιγραφή χαραγμένη πάνω σε μια βρύση, τη «φιάλη του αγνισμού» όπως ονομαζόταν, στο μέσο της αυλής της Αγίας Σοφίας.
Η επιγραφή μπορεί να διαβαστεί και από το τέλος προς την αρχή (καρκινική) και σημαίνει: «να καθαρίζεις τις αμαρτίες σου κι όχι μόνο το πρόσωπό σου».

4.4 Η ομορφιά και τα μυστικά μιας εικόνας

Οι βυζαντινές εικόνες έχουν ξεχωριστή τεχνική και αποτελούν μια μορφή εκκλησιαστικής τέχνης που αναπτύχθηκε στην εποχή του Βυζαντινού κράτους.

- Α. Πολλές φορές βλέπουμε εικόνες στην τηλεόραση και στα έντυπα, με αρνητικά μηνύματα, που δεν μας ωφελούν.
- Β. Οι εικόνες της Εκκλησίας μάς διδάσκουν με την ομορφιά τους, τη γαλήνη της ζωής κοντά στο Χριστό.
- Γ. Σπουδαίοι τεχνίτες από την Κωνσταντινούπολη, την Ελλάδα, το Σινά και αλλού, αποτύπωσαν την ομορφιά του κόσμου του Θεού επάνω σε αυτές.

Υπάρχουν εικόνες που μας στέλνουν αρνητικά μηνύματα!

Ο Άλκης μπήκε σήμερα με φόρα στην τάξη. Με μια πολεμική κραυγή και κουνώντας με περίεργο τρόπο τα χέρια του, σαν να χτυπούσε έναν άορατο εχθρό, όρμησε στο...θρανίο του! Ένας θόρυβος που θύμιζε γκρέμισμα ακούστηκε και ο Άλκης βρέθηκε...αγκαλιά με το αναποδογυρισμένο του θρανίο!

Ο δάσκαλος, ακούγοντας την κοσμοχαλασιά μπήκε ανήσυχος στην τάξη. «Τι συνέβη

εδώ;», ρώτησε. Η Χριστίνα τον πρόλαβε. «Να κύριε, εχθές είχε μια ταινία με πολεμικές τέχνες και νομίζω ότι ο Άλκης ξενύχτησε για να τη δει!»

Τα παιδιά και ο δάσκαλος στην αρχή γέλασαν με το αστείο θέαμα του Άλκη. Γρήγορα, όμως, ο δάσκαλος σοβάρεψε. «Εκτός του ότι μπορούσεις να χτυπήσεις άσχημα Άλκη μου, δεν προσφέρεις τίποτα ιδιαίτερο στον εαυτό σου, ξενουχτώντας και παρακολουθώντας στην τηλεόραση τέτοιες εικόνες. Οι εικόνες αυτές μοιάζουν ελκυστικές, γεμάτες περιπέτεια. Όταν, όμως, τελειώνουν, δεν προσφέρουν κάτι που θα πλουτίσει τον νου και την ψυχή σου και απ' ό,τι φαίνεται δεν σου είναι και ιδιαίτερα χρήσιμες! Ωστόσο, πρέπει να ετοιμαζόμαστε παιδιά, γιατί ο κύριος Γιάννης μας περιμένει!» Πράγματι, σε λίγο έπρεπε να ξεκινήσουν για την επίσκεψη στο εργαστήριο του εικονογράφου, που τόσα ωραία πράγματα τους είχε πει την προηγούμενη φορά! Τα παιδιά, με χαρούμενες φωνές, έτρεξαν να επιβιβαστούν στα λεωφορεία.

Η τέχνη της αγιογραφίας ελκύει πολλούς νέους ανθρώπους.